

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

"Slogom rastu male stvari, a nasloga sve poljvarci" Nar. Posl.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nvi. svaki rodak. Oglaši od 8 rodaka staje 60 novč. za svaki rodak više 5 novč. ; ili u službu opetovanja uz pogodbu se upravom. Novci se daju poštarskom napunicom (između postale) Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu liš je dodje na vreme, neka to jevi udopravništvo "a otvorenem pismu, za koje se ne plaća poštarnina, ako se izvane napisu: "Reklamacija". Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — "NAŠA SLOGA" izlazi svakog četvrtka i 1 cijelom arku. Novci i pismo šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Nobillegovani listovi se ne primaaju. — Preplaata s poštarninom cijeli 5 for., sa deljake 2 for. na godinu. Razmjerne fr. 250 na pol godine. Izvan carevine više poštarnina. Na malo 1 br. 5 novč.

Talijanski pravci.

Glasilo kulturnog (?) naroda Istre zalaže u posljednje vrijeme pod krov akronijskih stanovaca naših rodoslužabnih gdje "sitnozorom traži manje ili pogriješke u privatnom životu dotičnih muževih. Mi »divisjacie nećemo da u tom siđidimo vrednog tunaka talijanske svojstve; nećemo da stupimo u kaljužu u kojoj se on valja; nećemo da diramo u privatnem životu naših protivnika, prema bi znali i mogli po koju zanimivu i poučljivu orticu o tom napisati. Nije nam stalo što radi Petar ili Pavao u svojoj obitelji; nemarimo razpitivati obiteljske svetište nikoga već hoćemo, da razpitamo javno djelovanje naših protivnika, kao što nam to naša novinarska dužnost savjetuje i nalaže. Za danas obazrijeti ćemo se na javni rad dvojice muževih, koji se iztiču među svojimi lukavošću i odlučnošću, a napram nam odlikuju se binbom, varkom nepravednošću i bezobzirnošću.

Pripoveda se, da se je negdje izjavio zemalj. podkapetan g. dr. Amoroso, da će on izstupiti iz zem. odbora onaj dan, kad u nj stupi koji od Hrvata. Njega su zaista razumjeli njegovi, nu za nas bijašo ova izjava zagonetkom. Tekar sada pojimimo g. podkapetana, jedva sada znademo kamo je on onom izjavom ciljan. G. podkapetan riešio nam je sam svoju zagonetku. Riešenje zagonetke g. Amorosa donesi smo u uskrsnom broju našeg lista. Na tomu se imademo zahvaliti »lošom slugi, gorenjem gospodara« gosp. Ivanu Sussi,

ravnatelju zem. računovodstva u Po-reču. Riešenje to glasi ovako:

Dok sam ja vašim prvakom i dok smo mi Talijani na vlasti, možemo raslati štu hoćemo i kako hoćemo. Naši nas neputuju računa o našem djelovanju a »ščavom« netreba da ga dajemo. U pojedinim kotarim i občinali imademo svoje ortake. Oni rade za nas, a mi za njih. Gdje su »ščavice« vrsti i tvrdoglavci, tuj valja da jih raztrujemo, posvadimo, podielimo, uništimo. U tu svrhu možemo po miloj voljici oškrbnuti i zemaljski fond, jer nećim valja da nagradimo vjernu nam dečjad. Dodje li pak o koji Hrvat u našu sredinu, da vidi kako se ovdje vlada i gospodari, oda nam srca, oda nam mir, oda nam blaženstvo. Ta Hrvat bi bio kada gledati nam svuda na prste, slijediti svaku našu stopu, paziti na svaki naš mig, a to nesmije podnipošto biti. Kad stupi dakle prvi Hrvat u ovo naše svetište, tako mi moje ruse glave, ja ću se odavje odnesti. Tako po prilici glasi odgo-tanje zagonetke g. zem. podkapetana,

Njegovo i njegovih načela jest, držati se pod svaku ruku na vlasti jer se jedino odatle može javno i tajno, lagati i mazati, variti i kvariti pun-tati i šuntati. Da je u tom majstor g. Amoroso, svjedočio nam njegovo osnovu u Sussinom pismu. Da li se pak ovakvo postupanje sa političkim protivnicima slaže sa pojmom o pravednosti, znatiće najbolje doktor pravah i zem. podkapetan Talijanah i Hrvatah, g. Amoroso.

Drugu zvezdu na talijanskom obzoru Istra čuli smo na vlastita ušesa u porečkoj sabornici pompozno pro-dikovati o talijanskem bogastvu, o njihovom prvenstvu, o silnoj djedov-skoj kulturi i Bog ti ga znao o čemu. To vam je zem. zastupnik i koparski odvjetnik, g. Dr. Gambini. Ovaj se bio neko vrijeme suprotstvuo istarskomu pravcu, g. zem. podkapetanu. Patuljak proti »kolosu!« Govori se, da jo u tu svrhu osnovao svoj listić »Patria« nazvani. Njim da jo kanio: »Annientare la camerilla giuntala« (uništiti porečku svojstvo). A kad tamo, neki »patriote«, kako jih nazivaju porečka klopotalo, osuđujuši osnove g. Gambini-i pri-siliš ga, da se odreče svojih sladkih kulač u zraku i da položi i on svoju težku glavu u krilo porečko svoje, recte u krilo g. Amorosa.

Pa kako da se ne slažu ti prvi patrioti naših susjedih? Ta obojici je občenito svojstvo i glavno načelo: udarati na Hrvata Istra dok poslednjih nestane. Nu pri tom se njihovi putovi razilaze. G. Amoroso snuje, radi i udara tajno, dočim se g. Gambini ne plasi javnosti. G. Amoroso služi se u svoje svrhe kojekakvimi stvo-rovi, a gosp. Gambini navaljuje sam po bilo mukar i šakom ili oružjem. G. Amoroso barem iz zemaljske bla-gajne mastne platiču za svoj plome-nuti (!) rad a g. Gambini-u nije to moguće, prema nobi negrado niti on odbio. G. Amoroso nagradjuje i plaća svoje agente i spletkar iz zemaljskoga fonda a g. Gambini posluži se kad užtreba svojom šakom, koja ga

ništa nekošta. G. Amoroso upotrebljuje svoju djedovsku kulturu za »krasne i plemenite« osnove proti Hrvatom a g. Gambini izlje višak »djedovske« kulture na kojog slaveu-skog djaka po ulicah koparskih itd. itd.

Mi Hrvati očutili smo bezdušne udarce naših protivnika; izkusili smo dobastno kako daleko siže njihova toli slavljena kultura —, mi smo i za buduće pripravni ma i na nojgore; mi ćemo morati i nadalje snažati ne-pravde najbrutalnije vrsti i to od lju-dih, koji su zaognuti službenim pla-štem; od muževab, koji su za svoje bezdušne i ogavne meštarije plaćeni od naroda, komu o glavi rade.

Ti muževi gube doduš pod sobom zemljište, nestaju njim popu-larnosti jer se odvraća od njih sve što imade u zemlji plemenitijega i poštenijega, nu težko je narodu, koji ih hrani i tovi čekati, da jih već jednom postigne zasluzena pedepsa.

Našoj siromašnoj pokrajini hoće se mira; hoće se moralnog i materijalnog boljka svim sinovom Istre, a nipošto morala ubojstva i materijalne propasti, za čim teže i načemu rade pravci talijanske svojstve. Narod sam morati će prvi da ustanje proti rušiteljem mira, proti dušmanom sirotice Istre, a oni, kojim je bđiti nad svimi narodi prostrane ove države, nemogu i nesmiju se oglušiti vapaju blednog jednog naroda.

PODLISTAK.

Ženitbeni običaji i koledva

na Brsečini.
(Konac.)

Koledva. Ora biva troja i to: koledva na badnjak (kako ovdje zovu vilija), na Stjepanje i na zadnji dan ljeta. Na badnjak koledvaju sami mladići, na Stjepanje dje-vojke, a na zadnji dan godišnje muževi. Da vidimo koledvu po redu. Najprije na badnjak.

Mladići si izaberu po jednog starešinu, koji ima istu voditi, ravnati, a bogme i spraviti u torbicu, što im se daruje.

Daruju im najvećima smokvavah, kostanja, oruha, a tkogod po koji novčić. Kad svrše, tad degle. Ti koledvaci pjevaju pre i kućnim vratim pjesmicu. Starešina najprije pokuša, te otvoriti i pozdraviti ljepež po-zdravom: »Hvaljen Iesu i Marija te na-stavi:«

»Sam vam dopajao koledvace, ako ćete ih kakvim darom nadariti, deću vam jednu lepu pjesmu pjevati, ako nećete, pošaljite ih a Bogom.«

Nu to im domaći odgovore:

»Slobodno.«

Pjevaju ovu pjesmicu:

Bog se j' rodil na tu veđer,
Na tu večer Vitiljomen*,
Vitiljomen, tujen dome
I va grude Davidoven.
Tud pastirli blizu stase,
Trl ovčice da nestase,
Noćnu strahu strahovušo.
Jedan angel z neba teđe
I prileđe tako reče:
O pastiri stari i mladi
Hote Boga spohodili!
Mi bimo ga spohodili,
Mi se boj' mo hujde stvari.
Hote, hote nebojte se
Ruke su jum zatklopjene,
Usta su mu затvorene.
Svi pastiri tamu teku
I uzreku Boga mlađa,
Boga mlađa, sina draga.
Deva j' sina sporodila
Djavlu j' sli svu zlomila
Nas krčani oslobođila.
Slamici mu nadkrvavše
Ljubičicom ga ponobiše,
Svetla zvezda na njih stabe
Svu pedju prosvjetjaše.
Posvet Bože tomu stanu
I u stanu gospodaru!
Hvala Bogu i Božiću,

* U Betlemu. Kako mladići illi dječaci pjevaju, te nešto varaju često i tako so ta riječ današnji namještaj Betlema.

Bog se j' rodil na tu veđer,
Na tu večer Vitiljomen,
Vitiljomen, tujen dome
I va grude Davidoven.
Tud pastirli blizu stase,
Trl ovčice da nestase,
Noćnu strahu strahovušo.
Jedan angel z neba teđe
I prileđe tako reče:
O pastiri stari i mladi
Hote Boga spohodili!
Mi bimo ga spohodili,
Mi se boj' mo hujde stvari.
Hote, hote nebojte se
Ruke su jum zatklopjene,
Usta su mu затvorene.
Svi pastiri tamu teku
I uzreku Boga mlađa,
Boga mlađa, sina draga.
Deva j' sina sporodila
Djavlu j' sli svu zlomila
Nas krčani oslobođila.
Slamici mu nadkrvavše
Ljubičicom ga ponobiše,
Svetla zvezda na njih stabe
Svu pedju prosvjetjaše.
Posvet Bože tomu stanu
I u stanu gospodaru!

Hvala Bogu i Božiću,
One pak pjevaju ovu pjesmicu:
Isus grede na nebasa,
Za njih grede sveti Toma,
Vitezi.

Toma, Toma obazri se
Grebi kade za zanama.

Ni ga veća gospodara,
Leg su one tri Marije,

Tri Marije rozolinske
I one se grozno plaču.

Neplač, neplač mat Marija

Zač mi znamo da isčete.

Vi isčete božja groba

I na grobu Spasitelja.

Jur je danas treći danak,

Da j' zašal na nebesa

I j' rekao Petru i Pavlu

I Ivana krstitelju,

Da će priti va nedelju,

Nebo će se otvoriti

Zemlja će se prosvetiti.

Prosvet Bože tomu stanu

I u stanu gospodarit. se opetuju oni stivovi kao kod mladića, našme 22 stiba.

Treća koledva jest na zadnji dan go-dine, tako zvana muževija koledva.

Sakupi se nekoliko muževah, te i oni pjevaju, ali većim dijelom žaljive stihove.

Obljeno počnu pjevati na ovaj način:

Našli smo van vrata,

Oj sijole!

Tako Bože zlata,

Oj sijole!

Iza vrati gospodar,

Oj sijole!

DOPISI.

U Pazinu mjeseca marca 1885. Želimo se g. uređnišće pozabaviti malko sa porečkom lažitorbom, tā ona je toliko zanimljiva, da nam je vrlo težko kad ju nevidimo godinu danab. Njezini ugodni članici, razni dopisi, zanimljivi podlistki, učene razprave, sve Vam to fraca iz ljudih štrenjućih glavah ko iškru iz Francusine luke. Po barco rešpekti! Uzmite na primjer broj jenara t. g. u ruku; pročitajte dopis iz grada Pazina, i evo glave, ne budete li rekli: Rešpekt pred tim krasnim proizvodom; taj dopisnik mora, da je vrlo mudra glava, naobražena tamo negdje u Tonguziji. No bilo šta bilo, dopis je taj i mi čemo ga — dakako bez doktorskog klobuka — malko pretestri. Nujnije govor o natječaju za Lindarsku župu.

Mudri Babinec dopisnik navadja razne svećenike, koji da su molili za mjesto župnika u Lindaru. Sa njihinim nije zadovoljan. Svi — izuzam jednoga — *quem bravo nostro constitutio* — su erootišimi. Jedan bijaše procesiran, drugi odlkovani nekim redom — nezna se kojim — za občinskih izboru u Pazinu, treći imao ovu pogrešku, četvrti onu i t. d.

Vranno bi se jaksao, koji bi mislio, da se Babinec pazinska priprema zauzimlje za način sv. vjera kad onakovim odusevlenjem piše o popunjenoj župničkoj mjestu. Ta kuko da vjeruje u Boga onaj, koji prolazi na tjelevo napuhnjeno oko Izloženog Svatotajstva, a da se niti svog učenog klobunka nedotakne? Da taj vjeruje u Boga, kojemu služi crkva na ljubavno sastanke, koji dodje u crkvu, samo da očiju ka Pazinskim djevojkama, samo da muti pobožnost i bogoljubnost? O ne, u toj osobi nećeš niti istrike vjere! Pa kako da se takav stvor bez vjere i duše — moješ u svećeničku namještanju? Da so taj bezbožnik namješte daptice i presvetljomu bliskupu savjetnikom? Apage bezaramnične, držovničle!

Ajdmo dalje. Babinec dopisnik izkazuje svoju vjeru i svoju glasovitu: «*Djedovsku kulturu* i tim, što odobrava djejanje nekog vitežkog reda, kojim da bje počašen «*uno dei dodici* kod obič. izboru g. 1880. u Pazinu. Bravo! To su ti pitemelj «*delle civiltà*!» Bolje pljušće si valjda nije moguo pristati nego ovim redom. Nu, zašto nam nije jošto nešto rekao, t. j. da su redovi one vrsti samo talijanski, i samo oni mogu takovo dijeliti.

Druga tečka loži-dopisa jest ples po-povski.

Nacelo babina piskara o plesu stoji na vrlo slabih nogu. Nu ne treba ga pobijati, jerbo se sum pobija sa rječju: «*soltamente*. Dakle običajno dobiva ples ime po onih, ali quelli lo promuovono e compongono». Koj su bill pak ti aranžeri? Popovi ili Čitaonica u Lindaru? Čitaonica i nitko

drugi! Po tomu je to kršćenje posverna ludo, neumjetno. Uzimimo vaš Casino, velečeni, koji daje ples toga i toga dana. Evo do mala u «Babi Istri» viest o plesu i to: Il Casino darà un ballo ecc. Pitam vas sada, zašto ne pišete: quel quattro ballo... ri daranno un ballo ecc. Ta za Boga, ne budite sumo «quell'indispensabile correspondance e null'altro!»

Treća tečka: priprave za tabor.

U tom gramu leži zec. Ovdje reče, ondje smrzi. Nu tješite se g. dopisniče. Sjednice za tabor nije bilo, a je nije ni trebal, jerbo bijesne obdržana puno, puno prije drugdje. Dakako vam je to sve isto: zlo i zlo. Vi velite: U Istri držati tabor? Jeste, u Istri. Znak da se je taj dio hrvatskog naroda probudio da je došao do spoznaja: Ci slamo e ci restiamo. Naši svršetku pokoj dovikujemo lužljivom plaskaru, da politička oblast ne treba maniti jednog njegovog naputka. Ci conosciamo! —

Marchetto.

Iz okolice Buzetske, mjeseca aprila. — Kao da nije došla po Dragućkom trgu plesat Dragućkom medvjedu i oni grozili se, jadna mu majka-hrvatskom narodu, koji neće, da uzan pleš šarenjučku igru, ašto od nekoliko vremena plesat i groziti se po okolici. Ali u okoloi za medvjedov ples malo tko baje, Sjetio se toga medo pa što će vrag, presti mi Bože, izmislio neku tužbu i klevetu u to tužbi stao bezobrazno klevetati, da je krljenjem probudio i starog Buzetskog đuka; to đuk, opet ne hvali lud, gavuo se na medvjedovo krljenje, da mu ugodi, stao plačit po okolici nevinu djeru pri i odrasla, koji se odmeća medvjedove družbe, i koji se usudjuju žigljeti hrvatsko posteno kolo i zapjevat kakvu u rodoljubnu pjesmu. Nije šale, odkrile su u Buzetskoj okoloi nsku tajnu urotu, radi se o medvjedovoj glavi. Čuk, s blagom uklonostil prama medvjedu, zamstnuo izstragu proti nepoznatim urotnikom, z a koje su jur primili nalog kovači, da što brže kuju težke okove.

Kako vidite, gosp. Uredniče, radi se o jaku ozbiljnom poslu. Netom mi bude stvar jučenja, javit ću Vam se, te onom prigodom razdešćit ću malko gojusnu dliku, Dragućkog medvjeda.

Pogled po svjetu.

U Trstu, 22. aprila 1885.

Gospodska sabornica u Boču zaključila je svoje zasjedanje dne 20. t. m. riešiv nekojo zakone i molbenice. Gospod Šlanovi razišli su sa trokratnim: živio na cari i kralju.

Dočim pišemo ove redko, biti će ju zatvorena i bečka zastupnička kuća ili carevinsko vijeće. Sam cesar zatvoriti će ovo poslednje zasjedanje dvizavnoga zastupstva u carskom gradu priestolnim govorom. O tomu drugi put više.

Izbori za novo carevinsko vijeće biti će odmah raspisani a nekoliči listovi nagadjaju, da bi se imali obaviti izbori negdje između 8. i 15. junija. Opravdano je dakle što se sve stranke u državi živo zauzimaju za predstojeće izbore.

Glasa se, da su se njemački nadriliberalci sporazumili sa austrijskim Talijanima: kako će sporazumno raditi kod predstojećih izboru proti ostalim narodom, napose proti nam Slavenom. Očekivati je dakle, da će u našem Primorju i Dalmaciji vredna družba sve i svasta raditi, da pogazi slobodu izbora, da zavede neuke izbornika te da se tako dočepa vlasti. Talijanska politička družtvu u Trstu, Gorici i Pazinu sniju i vjećaju kako će još bolje Slavene podjarmiti, radi toga nalaze nam dužnost sebeobbrane, da se tim spletakom odlučno opramo, što se može postignuti jedino tada, bude li svatko od nas na svojem mjestu, budemo li svi i svogdje svestno

i odlačno vršili svoje dužnosti napram narodu koga zastupamo i komu služimo. Naposao dakle istarski rodoljubi, da nosi izbore nezatku nepripravne. Raznosi se glas, da će se budućeg septembra sastati opet tri cara t. j. austrijski, ruski i ujemački. Mjesto sastanka imalo bi biti negdje u Galiciji.

Treća tečka: priprave za tabor.

Od 17. t. m. obavilo se u Hrvatskoj devet naknadnih izborih. Kod te izbornice borbe zadobila je opet stranka prava debli kraj, izabran vjencinom prijašnje zastupnicu i pojačav se za jedno mjesto. Sa zadovoljstvom iztičemo, da je među odabranim takodjer naš zemljak g. Eugen Kumičić. Dan poslije tog izbora sastao se hrvatski sabor. U prvoj sjednici podnesla je vlada razne zakonske osnove a nekoji zastupnici svoje vjerodajnice. Glavna zadaća biti će saboru, da razpravi proročuna za g. 1885.

Srbski kralj Milan otvorio je dne 19. t. m. skupštinu u Nišu.

U Dalmaciji predala se je prometu Željeznička pruga Mostar-Metković.

Iz Budimpešti samo javljaju nova užasna uboštva, koja su upravo odurna. Zadnjemu policijsku nemože doći u trag.

Zadnje vesti iz Italije javljaju, da je opet nastao metež med sečačtvom. Došlo je dapače i do bitke. Seljaci su navalili na jednu kasarnu i na sam ranili jednoga vojnika. Razmirica med džamatom i ministarstvom nije još svišćena. Još se visoko škole nisu redovito otvorile.

Ovaj ćedan očekivalo se za stalno, da će se razmireći modju Rusijom i Englezkom poravnati; ali čini se, da će se razprave o tomu još zategnuti. Stalno je, da se i jedna i druga stranka boji rata, jer imade svaku kod kuće posla. Ako Rusiji nedoraju mira nihiliste, u Englezkoj ne spavaju Irci.

Iz Petrograda javljaju, da tamo se niti negovori ožbiljno o ratu. Odlučujući krugovi su odlučna za mir i rade sve, da se mir uzdrži; dakako da su duhovi uzrnuti a najvećima oštrim pisanjem Englezah.

U Englezkoj dogadja se isto. Ministar Gladstone je opetovan izjavio, da on želi mir i traži sporazumak mirem putem sa Rusijom.

U toj razmirci pogovaralo se, da će se Englezka i Ruska podati u ruke koje srednje vlasti u Europi, da ih pomiri. Nego tomu se baš mnogo nevjerojuje. Englezka je prva odbila toj poziv a za njom je slijedila i Rusija. Svakako nije bez svakog smisla to uticanje, jer su znade, da Njemačka i Austrija svojski rade, da se pomire i da se odkloni krvavi sukob.

Velikoj se važnosti daje putovanju kneza Šuvalova u London i u Berlin.

Sa Turskom i sa Persijom se nije ništa postiglo od strane Englezke. — Te dve države hoće, da budu neutralne.

U Suakimu Englezci napreduju, ali nenalaze zato nikakva odpora. Od Talijanah se ništa nečuje.

Medju Francuzima i Kinom doći će čim prije do sporazumka.

Na grobu svoga oca.

Na tužnom grobu treome oče mili, gdje korov-travi i drač pusti raste, U debeleme hladu vrne tmaste sinu tvoj cvili.

Ahi dlete bijah oče jošte ludo, Kad smrt nemila m-ni te pokosi, Premnogom suzom oko mi orosi Doba u hudo.

Od svih ostavljen podjoh u svjet blje, Te od nemila hodeć do nedraga, I nligoje ně našače svoga praga To bi moj dijel!

O i kognog časa kći ti zaše otok Ne vidješ više zvezdu srće sjati Na mom obzoru, veća zlo mi prati Pospješnim krokom.

Dak zlo me prati — i sina će tvoga Do bladnog oče groba pratit noć, Ostaviti neće dok mu disat moći Prijana svoga.

A sad da smiril svoju bolest dugu, Na grobu tvojem klečim zabilježim, I pokoj tražić jadnom sreću mome Izjavem tugu.

Predjela rajskog sliko mi premila Gđe grebu, zloči traža neimada, Izprosi Željan, da se mir mi dade Na tvome krušu.

A. K.

Luca i Mara.

Luca. Si čula, da toliko da se nisu zgrabilili dva od njih zarad kapitana na Voloskom?

Mara. Nisam po pravice niš čula, matičko da ima prijatelja, ki bi se šal zarad njegu tuč.

Luca. Nima ne, lego su se mej sobun pregudali d'akoj kapitan Nemac al Talljan.

Mara. Pak kako j' finila ta pravda?

Luca. Ja san ih umirila i njio: "ar ovako razložila: Po dele je kapitan pravilni Nemac a po rode ni sam pravo nezna da je. Moj Jurina mi j' potvedal, da je rojen na Kranjskoj i da mu je nono kožne brageši nosil, ma ne od pele de djavolo. Iko kakov nešća ona vstrice Gašparović rešeta pripelja.

Mara. Pak kako pak govor, da pul njih va Nemškoj je ovako al onako?

Luca. Aš ga je san, da kranjski nezna.

Mara. Tra ga i more bit. Ma da nebš ča pak kenu . . .

Luca. Jumane tr nisan deca.

Različite viesti.

Promjene u tršćansko-koparskoj biskupiji: G. Josip Bartol imenovan je župnikom u Jelsašah; Izprajniju župu u Ospu upravljat će g. Filip Vončina. G. Gjuro Matušić imenovan je župe-upraviteljem u Lindaru; g. Bartol Vitezović ide upravljat župom u Humu a g. Ljudevit Bodoplivić kuraciju u Pomurju. Premješteni su: g. Bartol Krizaj kao kapelan u Plavje; g. Dragutin Miklavčić u Skedenj; g. Ivan Mlakar u Pazin. Naučenje su mladomislci: g. Josip Bekar u Dolinu; g. Frane Fonda u Kosta-Bonu; g. Ivan Pipan u Lanšću; g. Acte Šćulac u Mošćenice; g. Frane Slić u Optulj; g. Lovro Zarotti u Umag.

Dra. Franju Bachmannu iječani u Bistrici stigla je velika nesreća i golema žlost. Prošloga ćedna premrino mu je jedinoac sin Leopold, slušatelj Iječničeva na sveučilištu pražkom. Bio je on uzor i prečesit mladić. Rodio se je u Kastvu, i tu pak u Bistrici proživio svoje najmlađe godine. Polazio je gimnaziju u Ljubljani i Gorici, a sveučilište u Pragu. Govorio je hrvatski, slovenski, talijanski, francuzski, njemački, a zadoje vrieme i češki; bio je vreten u igražju na klaviru. Svoje roditelje ljubio je, kako se roditelje u običe ljubiti može. Svojim pokroviteljem hrvatskim dičlo se je posvuda i svogdje. Knjiga kuo da mu je uz srdeč prerasla. Koji su ga pozvali, a mnogi ljubili su ga i divili se njegovu razmjerno obsežnu znanju, osobito strukovnom lječničkom, i

očekivali mnogo od njega. Nade su jih prevarile. Njega već pokriva crna zemljača, koja budi mu labka. Njegovim razvijenjem roditeljem i sestri izazovljemo ovim svoju najdublju sućut nad nemaknadišnim gubitkom onako ljubezna i čestitila, košto je bio njihov Leopold.

† Dr. Ivan Župan sudac u Vojvodskom učaru je dne 18. t. m. poslje dugi i teške bolesti. Vječni mu pokoj.

Izbor načelnika u Koprivu imao se je obaviti prošloga tjedna. Svi zastupnici i gradjanski i vladinovi glasovali su za odvjetnika dra. Gallo. On je jedan od onih pet, koji su za zastupnike izabrali i šnovnoći i drugi gradjani u izbornom tjeru, a koji je, kao izbornik glasovači su crvenom, propalom listom a proti bleloj, šnovničkoj, koja je kod izbora pobijedila.

Mržka agitacija. Javlja nam prijatelji iz Buzeščine, da su i tamo počeli raznašati narodni neprijatelji, kojima neklandi laži, kojima kane naroc zavesti. Za sad njim je glavna zadaća, da očne i omrza čestite Štrednjane, koji se nadeju u šarenjači - tor i kojim je do poštenja i parodno koristi više stalo, nego li do ljeplih očiju i sladkih besedah buzeških šarenjača. Upravo radi toga izmisljuju njihovi i narodni protivnici grđane osvade i klevete proti Štrednjanom, koji da su iz Zagreba dohili novaca i to u najnovije vrijeme 1000 for., da rade tobož za Hrvatskul.

Isti ljudi sruže se svuda istimi sredstvima na zator i propast ubogoga našeg naroda. Videći, da njima se posređivo zavesti nekolici u Liburniji, misle da bi to mrzko sredstvo moglo i na Buzeščini pomoći. Izgubili su sav ugled konjuka; dopeljali su onu občinu do ruba materijalne propasti; propali su kod poslednjih občinskih izborih a sada se hvataju kano blesal svega što njim pod ruke dodje samo da si vlast sačuvaju, da mogu i nadalje gultiti i mrovariti onaj narod. - Carska vlast i sudovi upozorenji su nedavno od samog državnog odvjetništva, da je u Liburniji sve nemire izazvala neka podla tijana ruka. Ta ista ruka bacu sada sjeme nemiru, koji bi mogli nastati i u Buzeščini. Držimo, da je sveta dužnost oblastim, da prizape boje na spomenuto tajnu ruku na Buzeščini nego li je to učinjeno u Liburniji, jer godije li do nemiru i izgreda, pasti će svu odgovornost na one, koji su dužni, da bđu nadredom i poredkom u pokrajini.

Občinske stvari u Buzetu kuo da se neće po želji većine putanstva i polog zakona rješiti. Do sada bilo je užaludne sve ustrome i pismene molbe i pritužbe; uzaludna obećanja gospode kojim je učinjeno u Trstu; uzaludan novi zakon, po kojem bi se imale občinske stvari u Buzetu uređiti. Talijanskim vedeninom u Dubaščici, Barbanu itd. zavidja hrvatska većina občinskog zastupstva Buzetu!

Iz Vodicah javlja nam prijatelji, da su tumačene svedočnosti prošlog uskrsa veoma slijeno obavljene. Na veliku subotu u večer bijaju u Vodicah prvi put svećano uskrnutje uz zvonjavu zvonova i pucnjavu mužara. U krasno narlenečnoj crkvi sakupilo se množstvo pohodnog naroda, koji je došao, da sa svojim prevratičnim dušobrižnikom g. Kociperom zapjeva "Veseli valčuju". Procesija obavila se u najlijepešem redu uz crkvene slavospjeve. Vodice bijaju ljepe razsvjetljene i još ljepe naklječe. I drugog dana t. j. na sam uskrs obavila se crkvene svedočnosti neobičnim u Vodicah slijenu i veličajnošću. G. Župe upravitelj trudio se i trsto, da se tako veliki blagdani dostoješno proslave a to se i dogodilo, na čemu mu je sav pak zabavalan. Nu i onu zanemarenu crkvu nastoji on poljeptati i ukrasiti. U tu svrhu darovao je sam za uskrs svojoj crkvi dragolet plavulj, koga je sam blagoslovio. Radi toliko brižljivosti i skrbri za duševno i telesno dobro puka obljubio je isti svoga vrinjak, odnosno škulju (rupu), sipa katramu, a drugi opet — kamfora rastvorom u vodi. Dobro bi bilo da se kuša, koje je sredstvo bolje.

Da se mrazi učiste. Poznato je vrlo dobro, kako su mrazi nesnosni, kad se gdjegod nepozvani nadaju. Da bi se oprostili istih, neki preporučuju, da se u mrajinjak, odnosno škulju (rupu), sipa katramu, a drugi opet — kamfora rastvorom u vodi. Dobro bi bilo da se kuša, koje je sredstvo bolje.

Brzo rješenje. Negdje prošle godine padali su nekoj občini Buzetski obtužbu radi uvrlede poštanju i tjelesne ozlede proti poznatim tamošnjim šarenja-

kom. Kako dozajnemo, nije stvar jošte ni danas rješena a obtuženi se javno ponose, da njim se neće ništa dogoditi. Tim vistem nemožemo nikako vjerovati jer znadimo, da živilo u pravno uređenoj državi, nu težko nam je, što moraju raditi narod tako dugo izskevati, da mu se dade zadovoljstvo i da se krive kazne. Preporučamo stoga slijevom, da bi i ovo pitanje rješili onom pripravnosću i onom brzinom, kuke bijaju rješene n. pr. tužbe Krčkih i Tinjanjskih šarenjača proti Vrbinjskim i Tinjanjskim Hrvatom, koji su vrleđali tankočudne talijanske žive pjevanjem narodnih pjesama. I odsudjivanjem izdajaljkih činova. Pokažimo, dakle narodu, da smo pred zakonom svjedinci, da zakon nepozna ni Petru ni Paula pa će narod više poštivati zakone i više držati do onih, koji zakone tumače i praviju kroje.

Neuku nauka.

Kako da spasiti smrznuta stabla? Smrznuta stabla, osobito vođke, računaju se kao izgubljenu, na su malo brije i nustojanju mogu se još spasiti. U tu svrhu clupi jih se u proljeće uvela kora, pa se olupljeno deblo omota vlažnom mahovinom. — Pojedjku se grane, a do potrebe pokrati se deblo. Ovo sredstvo pomaze jedino u slučaju, ako su bile zdrave, no i tada savjete se podignjuti je tekudim gnojen, t. j. ublaženim sokom, da se žile pokrle.

Zaljevanje zelenine koristno je proljećem i jeseni o podne, da se do večeri bilje osuši, pa mi neće moći nahuditi mráz. Ljeti pako zaljeva se bilje velerom, da se preko noći brže i laglje osvieži i tim snjeću srđišta od zapale sunđane. Zaljevati povrće uvjek dok raste, nije pravo, već samo onda koristi, kad je sušno, dokle kad iziskuje potrebu. Krastavcom i celeru hoće se više vlagne, zato jih treba često zaljevati, da im ne pako i doljnja hrapava strana lista leži na krežu.

Riba se sahranjaju da jih se trbuš razpoli i s mešavito strane posipaju cukarom, torčavom ili tri dana stave vodoravno, da cikar dobro u tjele probije. Na taj način mogu se ribe duže vremena posve svježe snabdijati, a isto tako su tečno kano i šrilje.

Ne valja duboko saditi. Većka je po grešku, ako se olupljena stabla u duboku sadje u zemlju ne smije dospijeti ni najmanji dio debla, jer će ovako usadjeno stablou poginuti moždu već prvo godine. To ne prieš, da se juma za cipe dubokou kopom. Ona ima biti 2—3 stopa duboka ali do potrebita visine ima se zasuti rahlo zemljom i zrelim gnojem. Gdje se diši korjen od debla, tu se ima dičili zrak od zemlje.

Jedino na tunju učepljena kruška i na riječiu ukaljmljena jabuka ima se duboko saditi, i to do onoga mjesto, gdje je učepljena.

Učepljena stabla. Mnogi narodni dobiva iz daljih krajeva većinu suhu učepljenu stablu. Da jih ne sadi u zemlju, evo neka ovako čini: neka položi stabala u poldrugu stopu duboke jame to jih zaspje po pol stopu istom izkopanom, jos vlažnom zemljom.

Ovu zemlju neka valjano zalje. U njoj imaju stabala ostati nekoliko dana. Ako imaju jošto životu u stabalu, ovaj će jih postupak spasiti. Čim sino opazili, da se je kora na stabalicu opet napela, nabrekla, valju saditi čepove na određeno mjesto za vlažnu, blaga vremena.

Da se mrazi učiste. Poznato je vrlo dobro, kako su mrazi nesnosni, kad se gdjegod nepozvani nadaju. Da bi se oprostili istih, neki preporučuju, da se u mrajinjak, odnosno škulju (rupu), sipa katramu, a drugi opet — kamfora rastvorom u vodi. Dobro bi bilo da se kuša, koje je sredstvo bolje.

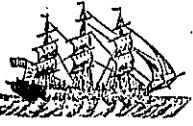
Kako se liči razliku u sudi u goveda? Sličnici zubi u govedu od prirode su dosta slabo učvršćeni u čeljustu kost te su obloženi debelim mesom i obično se nešto malo miču ili njišu.

S toga neima razloga kakovoj bojazol, ako smo i opazili, da su sličnici nešto malko gibljivi. Isto se tako neimamo starati, višeđe da se zubi u starijim govedama dešto malko razlikujavaju. Tomu nemam leška. Nu zgadja se, da i kod mladog blaga Zubno meso donekle opadne, a zubi postaju znatno klimav i govede ne može pravu ni da jede. U takovu slučaju valju uvažiti, je li to nastalo uslijed koje bolesti ili samo po sebi? Ako je ono prvo, nestati će klimavost, čim se govede podpuno operavi. Imaće pak valja svaki dan klimavne zube što jače ulisnuti u čeljusti te oko njih mesec (zuberine, ozubine) tri slanim vinskim octom. Povrh toga dok to bolest traje, ima dobitiv govede više valje nego li obično. Potraje li bolest duže, valja dozvati živinara.

Metlica proti kalkiju i nasebi. — Ukuha se čaj iz motičića lilića sa vodom, pa se preko dana svako malo srknje nešto malo; a tog čaja popije se našto viša u večer, kad se polazi u krevet (postelju).

Blitva proti otekliji koljeni. — Tollko put koljenje oteče s' udarcu ili s drugog kojeg razloga, pa je običek u gotovu neprilid. Ležati u krevetu na dugo težko je, a često su poslidicco mnogo gore. Lilić od blitve, osobito od blitve mangold, pomože jaku u takovu slučaju. Provija se friško liliće na koljeno 3 ili 4 puta na dan, i to napačko t. j. doljnja hrapava strana lista leži na krežu.

Pomorske vesti.

Navli za brodove na Jadra iz Trsta.

Za Marsilju	frk. 11	po ton. dugah,
• Cetne	12	" "
• Bordeaux	14	" "
• Muli	12	" less
• Algeriju	22	1100 unč. franc.
• Messinu	18	1200 " milut.
• Cagliari	24	" "
• Patras	22	" "
• Pirje	22	" "
• Aleksandriju	24	1000 "
• Port-Said	23	" "

Na Rieku.

Za Marsilju	frk. 11.—	po ton. dugah,
• Cetne	12.—	" "
• Bordeaux	14.—	" "
• Muli	13.—	" bordun.
• Algeriju	23	" "
• Port-Vendres	13	" "
• Rouen	24	po 1100 unč. milut.
• Batum	1.30	po prazn. barilu

Navli za parobrode iz Rieke:

Za Cetne	frk. 10	po ton. dugah,
• Bordeaux	11.50	" "
• Rouen	15 po 1015 klg. hrast. drva	" "
• " "	24-28 po 1000 lit. vina.	" "

Kretanje austro-ugarskih brodova u tujem inozemstvu.

Dodatajili n.:

Rieku	13. ap. Trino, Viduša, iz Marsilije, — Korčulu 5. apr. Henoch, Buntjelj iz Nizze, — Oderšte 6. apr. Bosana, Tomonović iz Lipovine, — Lissabon 5. apr. Draga D. Bakarić iz Novog Yurka, — Calamata 27. mar. Vjorjan, Rendić iz Barla, — Liss 6. apr. Constante, Malinović iz Dubrovnika, — Hvar 8. apr. Mirjan, Ivanović iz Nove Orleanse, — Cetne 8. apr. Crno, Rajčić iz Rieke, Javor, Kamenarović iz samuina, — Zante 1. apr. Gravac, Mistović iz Trata, — Marsilju 10. apr. Venere, Bođić iz Rieke, — Guadelupu 24. mar. Todorović T. Trojanović iz P. Noltotka, — Souray 2. mar. Goraniti T. Martinolić iz Nove Yurke, — Pireja 19. mar. Olga B. Bujan iz Marsilije, — Penzance 28. mar. Gardini, Hugo iz Capo Towna, — Cagliari 6. apr. The lord Warden, Assočion iz Rieke, — Aleksandriju 12. apr. Nehaj, Kiselež iz Livorna, — Cetna 11. ap. Dušković A. Negotić iz Rieke, — Odessa 6. mar. Ban Mažuranić, Forempocher iz Lipovice, — Barbados 27. mar. Luisija P. Ferlan iz Maryporta, — Cardiff 11. apr. Giovani D. Bošić iz Fecampia, — Caribou 14. apr. Pliot, Tonello iz Trata, — Dedeagach 5. apr. Cibule, Kožuljko iz N. Yurke, — Mljet 2. apr. Jona, Rendić iz Hulls, — Cagliari 7. apr. Deset Dubrovacki, Marinović iz Salonida, Mati Anč, Bleurovacki, Marinović iz Varne, Emma, Pendo iz Vela, Prima Donna, Vasilije iz Batumsa, — Genoa 14. apr. Ukraine, Mirković iz Nove Orleanse, — Filadelfiju 5. apr. Lincoln, Gladuljški iz Marsilije, — Lissone 14. apr. Pia S. Soldatić iz Cyprsa, — Cetne 14. apr. Osimak A. Jelenčić iz Rieke, — Cefenja 21. apr. Zebra, Sutora iz Rieke, — Matuš 8. apr. Tilde, Colazio iz Filadelfije, — Batum 1. apr. Antonio S. iz Piroja.
-------	---

Odjedrići ti:

Trešta 9. aprila. Irene M. Paskvan za Aleksandriju, Rieku, Haradić za Caudru, Grad Zagreb, Šođi za Pirej, — Rieke 12. apr. Aquilo,
--

Tidao za Cetto, Induatri, Šođi za Kalamaki, Mimi, Fominic za Trapani, 14. Verna, Stiglio za Batum, Pomoč, Katarinj za Trst, — Table 18. mar. Armida, Zar za P. Augusta, — Fecampu 7. apr. Giovani D. Bulić za Cardif, — Nova York 31. mar. R. Robinson, Morešan za Beč, Zvonimir, Bleurovacki za Oporto, — Nova Orlean 31. mar. Trinda, T. Tarabocchia za Reval, Uros, Klivanj za Gloucester, — Samara 27. feb. Sloboda, Milinović za Joanu, — Montevidea 10. mar. Šođa B. Mrčić za Barbadose, — Nova York 23. mar. Emilie, Tijanić za Port-Saint — Graceunda 8. apr. Conte Iginio L. Camerović za Cardif, — Nova York 27. apr. Filadelfija, Poldango za Gibraltar, — Rieti 20. feb. Ophit, Adams za Riochuelo, — Cagliari 8. apr. The lord Ward, Osmansk za Trst, — Štrelce 10. apr. Štefka P. Skurić za Batum, — Nizza 11. apr. S. Nicop, Lucreza za Bari, — Falmouth 10. apr. Nejdina, Tomić za London, — Borbadus 11. apr. Artjera Giovanni, Fiamin za N. Orleans, — Paterna 11. apr. Rachel, Gršković za Rieku, Moča Monteloro za Rieku, — Barbados 28. mar. Imperator Franc. Giua 1. za Martinicu, — P. End 3. apr. Uros, Klivanj za Gloucester, — Triade T. Tarabocchia za Reval, — Carrigrada 8. apr. Deseti Dubrovacki, Marinović za Batum, Mati Anč, Bleurovacki za Batum, — Morešan za Port-Saint — Graceunda 8. apr. Conte Iginio L. Camerović za Cardif, — Nova York 27. mar. Artjera Giovanni, Fiamin za N. Orleans, — Paterna 11. apr. Ciro, Martuljolić za London, — Montevideo 17. apr. Caratina, Martuljolić za Buenos-Ayres, — Cardif 15. apr. Esperanza, Šoplić za Montevideo.

TRGOVACKE VESTI.

Kava Rio	for. 43	do	for. —
• Santos	52.—	—	60.—
Cukar tučen	17.—	—	—
Uje za jelo	42.50	—	—
• dalmatinsko	41.75	—	45.—
• talijansko fino	72.—	—	100.—
Riba talijanska	16.—	—	21.—
indijanska posk.	17.—	—	—
Papar Batavia	84.—	—	—
Bakalar Troms	38.—	—	40.—
Petrolj	7.75	—	10.—
Mast odvrađnja	37.—	—	38.—
• engleska	48.—	—	—
Šilina	63.—	—	—
Maslo	60.—	—	100.—
Loj Dalmat.	40.—	—	—
Naranđe puljizko	1.75	—	5.—
Rozliči puljizki	6.—	—	8.50
Limanu mnoge osk.	—	—	—
Mundolo Dalm.	68.—	—	80.—
Smokvo oskud.	—	—	—
Leča	15.—	—	20.—
Vuna bosanska	105.—	—	115.—
dalmatinska	112.—	—	115.—
• istarska čista	118.—	—	120.—
Kože strojeno poplat	140.—	—	160.—
• krvajc	164.—	—	230.—
• telejje	357.—	—	516.—
• surovo voljivo ov-	—	—	—
daňnje svježje	48.—	—	56.—
• suhe dalmat.	95.—	—	111.—
• telejje	150.—	—	200.—
„ Janjeće 100 komada	72.—	—	98.—
Sleno	1.60	—	—
Šljive bosan. srbske	16.—	—	20.—
• hrvatske	18.—	—	15.—
Pičenica poskošila	0.50	—	—
Kukuruz vlaški	6.—	—	7.—
• banatski	7.—	—	7.—
• hrvatski	0.50	—	7.—
Vino puljizko	14.—	—	18.—
grško	14.—	—	—
dalmatinsko	15.—	—	26.—
istarsko	18.—	—	24.—
Raf Azov posk.	7.50	—	10.—
Zob magjarska	7.50	—	—
• hrvatska	7.—	—	7.—
• arbanaska	8.—	—	—
Buhac dalmatin.	103.—	—	160.—

Tršćanska burza

od dne 22. aprila			
Austrijska pap. renta za	80.—	do</	

